

TOIMENPIDEALOITE 21/2014 vp

Kasvua tukeva yritysten rahoitusmahdollisuuksien uudistaminen

Eduskunnalle

Eri puolilta yrityskenttää kantautuu parhaillaan huolestuttavia viestejä siitä, että ulkopuolisen rahoituksen saaminen on vaikeutumassa. Ehdot ovat tiukentuneet ja velkarahan marginaalit kasvaneet. Ilman kunnollisia vakuuksia lainan saaminen on yksinkertaisesti aikaisempaa vaikeampaa, vaikka yrityksen investointikohde sinänsä vaikuttaisi mielekkäältä.

Yritysrahoituksen kiristymisen taustalla luonnollisesti vaikuttavat pankeille asetetut suuremmat vakavaraisuusvaatimukset, jonka seurauksena pankkien liikkumatila ja riskinotto kyky on aiempaa rajallisempi. Valtio ei voi jäädä seuraamaan sivusta, kuinka pankkien lainahanojen kiristyessä yritysten investoinnit matelevat.

Valtion täytyy tällaisessa tilanteessa kyetä toimimaan siten, että muodostuu korvaavia pankkirahoituksen ulkopuolisia rahoituskanavia. Tällaisia ovat esimerkiksi Keskustan esittämä uuden kasvun rahasto, josta Keskustan eduskuntaryhmän jäsenet ovat tehneet erillisen toimenpidealoitteen.

Uuden kasvun rahaston rinnalla on syytä ottaa käyttöön myös monia muita toimia, joilla voidaan vaikuttaa siihen, että investointien rahoituslukkoja saadaan avautumaan.

Yksi keino olisi ohjeistaa Finnveraa nostamaan rahoituspäätöksensä riskitasoa. Tämä luonnollisesti edellyttää samalla varautumista tulevana vuosina kasvaviin luottotappioihin. Tällä hetkellä yritysten rahoituspäätökset kaatuvat liian usein siihen, ettei Finnvera lähde mukaan rahoitukseen. Finnveran osalta uutena rahoitusinstru-

menttina tulee puolestaan ottaa käyttöön rakenepoliittisen lainoituksen mahdollisuus. Rakenepoliittinen laina olisi kohdennettu yrityksille, jotka kehittävät tuotantotapojaan, tuotteitaan tai markkinointiaan vastaamaan muuttuneiden markkinoiden kysyntää.

Eläkeyhtiöiden takaisinlainausrahastoissa on yritysten rahoittamista mahdollistavia pääomia jopa kymmeniä miljardeja euroja. Takaisinlainausrahaston sääntöjä pitää uudistaa sellaiseksi, että tämän reservin hyödyntäminen on yritysten näkökulmasta järkevää.

Suomen tulee kansallisin toimin huolehtia siitä, että pankkien monimuotoisuus säilyy ja pienet pankit säilyvät elinvoimaisina. Moni pieni pankki on erikoistunut luotonannossaan, joten koostaan huolimatta ne voivat kattaa merkittävän osan jonkin tietyn sektorin, kuten vaikkapa maatalouden, yritysrahoituksesta. Suomen tulee myös välttää omilla kansallisilla toimillaan lisäämästä pankkien luotonannon sääntelyä ylikireäksi.

Kataisen hallituksen käyttöönottona pankkivero on oivallinen esimerkki Kataisen hallituksen epäonnistuneesta veropolitiikasta. Ensinnäkin veron tuotto on jäämässä pienemmäksi kuin mitä veron kustannukset ovat, kun huomioidaan yhteisöveromenetykset. Keskusta ei lähtökohtaisesti kannata sellaisia veroja, jotka eivät edes lisää verotuottoa. Vero kohdistuu täydellä painollaan pienille pankeille, kun sen sijaan isot pohjoismaiset finanssikonsernit ovat voineet hyödyntää eri maiden erilaisen veropohjan jättämät

aukot ja minimoida verorasituksen. Pankkiveron maksajaksi päätyvät joko välillisesti tai jopa suoraan kohdennettuna tavalliset suomalaiset yritykset ja kotitaloudet. Veron tuottoa ei myöskään edes käytetty mahdollisiin tuleviin pankkikriiseihin varautumiseen, vaan se kului valtion syömenojen katteeksi. Keskustan mielestä pankkivero tuleekin lakkauttaa.

Pankkien antamaan luotonantoon voidaan vaikuttaa sääntelemällä vakuusvaateita ja vaikuttamalla näin luotojen riskisyyden määrittelyyn. Oman pääoman vaade on moninkertainen teollisuusinvestoinnissa esimerkiksi asuinrakennukseen verrattuna. Näin rahoja ohjataan kanavoitumaan riskiä karttaviin sijoituksiin, jolloin uuden kasvun potentiaali jää hyödyntämättä. Erilaisten rahoituspäätösten riskimäärittelyä on syytä tarkastella uudestaan.

Pienten ja aloittavien yritysten rahoittamiseksi tulee ottaa käyttöön alueellisia tai kunnallisia pääomarahastoyhtiöitä, jotka poikkeavat perinteisistä julkisin varoin toimivista kehittämissyhtiöistä siinä, että niistä voisi saada erilaisten yritystoiminnan suunnitteluun liittyvien palveluiden lisäksi myös rahoitusta. Alueellisten pääomarahastojen pääomittaminen voitaisiin toteuttaa valtakunnallisen kasvurahaston kautta.

Suomeen tulee luoda piakkoin toimivat joukkovelkakirjamarkkinat pienten ja keski suurten yritysten käyttöön. Pörssin elinvoimaisuuden kasvattamiseksi on syytä vakavasti harkita, että First North -listalle listautuvilla yrityksillä olisi mahdollisuus pysyttäytyä verotuksellisesti listautumattoman yhtiön asemassa.

Konkurssitilanteessa yrittäjää uhkaava velkavankeuteen joutuminen on pelotteena sellainen, että se estää tehokkaasti kasvupyrkimyksiä. Tämän vuoksi olisi tärkeää pohtia konkurssilainsäädännön uudistamista. Epäonnistumisessa on uuden kasvun siemen. Yrityksen kaatumisen ei tulisi lannistaa yrittäjää, vaan kannustaa häntä ottamaan opikseen ja jatkamaan uraansa yrittäjänä.

Yritysten rahoituksen kannalta on valtaisan tärkeää, että Suomen julkisen talous saadaan vakautumaan. Valtion talouden luottoluokituksen säilyttäminen korkeimmalla tasolla auttaa myös yritysten rahoituskustannusten hillitsemisessä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla vauhditetaan uutta kasvua yritysten rahoitusvaihtoehtoja monipuolisesti uudistamalla.

Helsingissä 4 päivänä marraskuuta 2014

Kimmo Tiilikainen /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Lasse Hautala /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kalli /kesk
Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Katri Komi /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Markus Lohi /kesk

Eeva-Maria Maijala /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Terhi Peltokorpi /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Reijonen /kesk
Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Mikko Savola /kesk
Juha Sipilä /kesk
Ari Torniainen /kesk
Tapani Tölli /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Laila Koskela /ps